

จรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Professional Morality Conduct of Teachers in the Northeastern of Thailand

ปนัดดา วัฒน*

ผศ. ดร.ปรีชา วิจิตรธรรมรส**

ผศ. ดร. พาชิตชนัด ศิริพานิช***

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพและปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ตัวอย่างเป็นครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 804 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างหลายชั้นแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา การทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (f-test) ผลการศึกษาพบว่า ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยรวม จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อตนเองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ตำแหน่ง/ตำแหน่งวิชาการที่ต่างกัน ส่งผลให้การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญและเชี่ยวชาญพิเศษมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูมากที่สุด

คำสำคัญ : การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการวิจัยเพื่อการบริหารและการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

** ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

*** กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ABSTRACT

The objectives of this research are to study about the level of Professional Morality Conduct (PMC) of teachers and to study the effect of teacher's characteristics on the level of PMC. The samples in this research are 804 teachers, randomly selected from secondary schools in the Northeastern of Thailand, using multi – stage stratified random sampling. Data are collected using questionnaire and analyzed by t-test and F-test.

The research results can be summarized as follows: the level of PMC of teachers, PMC of Profession, PMC of Service, PMC of Participants and PMC of Social are very high. However, the level of PMC of their of their own is high. Comparing the level of PMC of teachers among effect characteristics of teacher, it is found that only academic position affects the level of PMC.

Keyword: Professional Morality Conduct of teacher.

บทนำ

การ พัฒนา ประเทศ ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) กำหนดขึ้นบน พื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศ โดย ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” นำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทาง ปฏิบัติ เพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่าง เป็นสุข จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนให้ เพียงพร้อมทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ นำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกใน ศีลธรรมและคุณธรรม (คณะกรรมการการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550: 47) ดังนั้นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาคน คือ “การศึกษา” เนื่องจากการศึกษาเป็น

เครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความ ประพฤติ ทักษะค่านิยม คุณธรรมของ บุคคล รวมทั้งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คน พัฒนาตนเอง พัฒนาศักยภาพและขีด ความสามารถในการทุกด้าน (ภาวิณี เจริญยิ่ง, 2544: 18)

การศึกษาจะสามารถพัฒนาคนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากการ เตรียมพร้อมในด้านครอบครัว ทรัพยากร และเทคโนโลยี แล้วนั้นบุคคลที่มีบทบาท สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคม คือครู เพราะครูมีหน้าที่หลักในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ อบรม สั่งสอน แนะนำแนวทางที่ถูกต้องทั้งความรู้ที่นำไปประกอบ อาชีพและความรู้ในการนำไปดำรงชีวิต จึง เป็นที่ยอมรับว่าคุณภาพของคนนั้นขึ้นอยู่กับ

คุณภาพของการศึกษา และคุณภาพของการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นหลัก (กรมวิชาการ, 2541: 1)

บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของครูในวันนี้ จึงมีบทบาทของผู้สร้างประเทศชาติในอนาคต โดยผ่านทางศิษย์ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า วิชาชีพครูควรเป็นวิชาชีพของคนเก่งคนดีในสังคม และผู้ประกอบวิชาชีพนี้ควรเป็นแบบทางคุณธรรม จริยธรรม การประพฤติปฏิบัติตน การดำรงชีวิต และสามารถชี้นำสังคมไปในทางที่เหมาะสม (ดิเรก พรสีมาและคณะ, 2541: 1) ดังนั้นครูต้องปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ด้วยเหตุนี้การกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู อีกทั้งมีบทลงโทษทั้งทางกฎหมายและทางสังคม เพื่อการคัดกรอง ควบคุมและดูแลคุณภาพของครูให้เป็นตามลักษณะที่เหมาะสม (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2542: 108)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาในประเด็นเรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู โดยศึกษาครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ ที่มีประชากรอาศัยมากที่สุดในประเทศ จากสถิติจำนวนครูในปี พ.ศ. 2552 พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนครูคิดเป็นร้อยละ 40.42 ของครูทั่วประเทศ (สารสนเทศทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

ดังนั้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครูของข้าราชการครู และเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูอย่างแท้จริง อันนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา ระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครู จากงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (บวร ทองยัง, 2543; พรพรรณ ดวงปาโคตร, 2551; อากัสรา ดียิ่ง, 2551) แต่ในบางการศึกษาพบว่าครูมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สุรสิทธิ์ คะลีล้วน, 2551; ญูจรงค์ เถลิ้มพงษ์, 2553)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู พบว่าตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา มีผลต่อการปฏิบัติตน

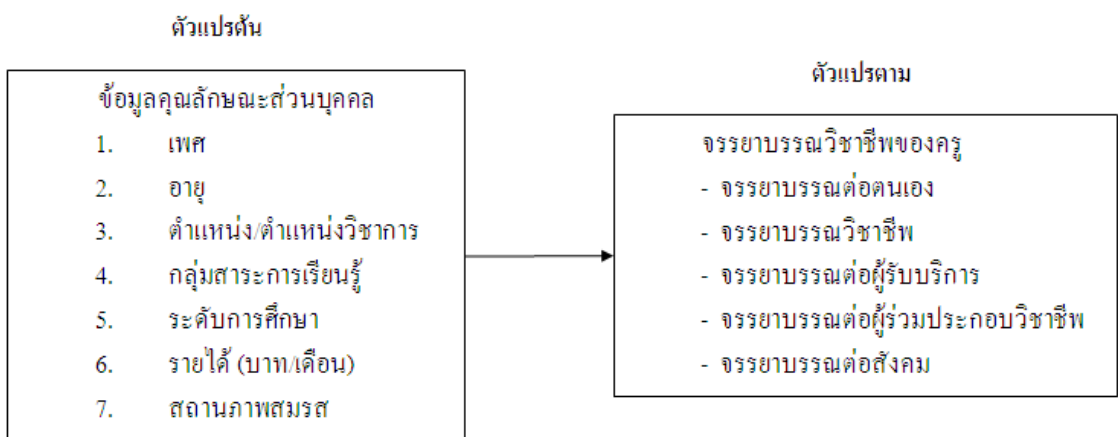
ตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู (วรรณ มณีโชติ, 2541; วิชัย มาจันทร์, 2544; จักรินทร์ ปัจฉิมมะ, 2545) และตัวแปรตำแหน่งงานมีผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู (วรรณ มณีโชติ, 2541; นุชรินทร์ สุวรรณชาติ, 2550) แต่มีการศึกษาในบางส่วน พบว่าเพศไม่มีผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู (วัชรพร ปุริมาตร, 2544) อายุไม่มีผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู (วัชรพร ปุริมาตร, 2544; นุชรินทร์ สุวรรณชาติ, 2550) ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการปฏิบัติตนตาม

จรรยาบรรณวิชาชีพของครู (ประเวทย์ สนั่นพลอย, 2548; นุชรินทร์ สุวรรณชาติ, 2550) และตำแหน่งงานไม่มีผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู (นัญจรงค์ เกลิมพงษ์, 2553; นิพนธ์ แสงนางชน, 2548)

อย่างไรก็ตามยังมีตัวแปรที่ไม่เคยมีการศึกษามาก่อน และผู้วิจัยเห็นว่าเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญควรนำมาศึกษาเพื่อนำไปกำหนดนโยบายหรือกำหนดแผนในการพัฒนา คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ รายได้ และสถานภาพสมรส

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง/ตำแหน่งวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพสมรสที่ต่างกัน ส่งผลให้จรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกัน

2. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอน ระดับชั้นมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 92,433 คน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้แผนการสุ่มแบบหลายขั้นแบบแบ่งชั้นภูมิ (Multi – Stage Stratified Random Sampling) มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งหมด 19 จังหวัด ใช้แผนการสุ่มอย่างง่ายแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งจังหวัดออกเป็น 4 ชั้นภูมิ ตามลักษณะภูมิศาสตร์โดยอาศัยการแบ่งของรหัสโทรศัพท์พื้นฐาน จากนั้นทำการสุ่มจังหวัดในแต่ละชั้นภูมิด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มตามขนาดของแต่ละชั้นภูมิ สุ่มจำนวนจังหวัดมาร้อยละ 50 ของจังหวัดในแต่ละชั้นภูมิ ซึ่งชั้นภูมิที่ 1 สุ่มจำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ อุตรดิตถ์ มุกดาหาร หนองคาย สกลนคร

ชั้นภูมิที่ 2 สุ่มจำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น ร้อยเอ็ด ชั้นภูมิที่ 3 สุ่มจำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และชั้นภูมิที่ 4 สุ่มจำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี

ขั้นที่ 2 เมื่อได้จังหวัดตัวอย่างจากขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสมมติให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีลักษณะเหมือนกัน จากนั้นสุ่มโรงเรียนจากแต่ละจังหวัดตัวอย่างมาจังหวัดละ 2 โรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 20 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 เมื่อได้โรงเรียนตัวอย่างจากขั้นที่ 2 ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มจำนวนครูจากรายชื่อครูในแต่ละโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน ซึ่งได้ครูที่เป็นตัวอย่างจำนวน 804 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไปและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู

แบบสอบถามเรื่องการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูเป็นแบบประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert's Scale) มีทั้งหมด 29 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณค่าแอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.9080 %

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมเอง

ส่วนหนึ่ง และอาจารย์ที่รับผิดชอบในแต่ละโรงเรียนเป็นผู้เก็บรวบรวมอีกส่วนหนึ่ง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือน มีนาคม – เมษายน 2554 และคัดเลือกแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows Version 16.0 โดยใช้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ตารางความถี่ (Frequency Table) และร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของตัวอย่างและใช้การทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของ

ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เมื่อจำแนกตามข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ตกเป็นตัวอย่างมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณโดยรวม จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อตนเองอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	จำนวนข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อตนเอง	7	28.840	3.231	มาก
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	7	30.340	3.116	มากที่สุด
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	6	26.130	2.691	มากที่สุด
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	4	17.250	2.047	มากที่สุด
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อสังคม	5	20.820	2.472	มากที่สุด
การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู	29	123.39	11.118	มากที่สุด

หมายเหตุ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 121.61)
 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อตนเองอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 23.41 ถึง 29.20)
 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 29.21)
 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 25.01)
 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 16.61)
 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 20.81)

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ตกเป็นตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพสมรส แต่เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการ พบว่าค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญและเชี่ยวชาญพิเศษมีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูมากที่สุด รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ตัวแปร	ร้อยละของ ผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F-test
เพศ				3.783
ชาย	33.60	122.270	12.071	
หญิง	66.40	123.960	10.571	
อายุ				2.296
20 – 29 ปี	25.90	122.690	11.222	
30 – 39 ปี	28.60	122.570	11.171	
40 – 49 ปี	20.40	125.280	11.466	
50 ปีขึ้นไป	25.10	123.520	10.542	
ตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการ				3.074*
ครูอัตราจ้าง /ครูผู้ช่วย	33.50	123.220	11.085	
ครู	31.30	122.260	10.936	
ครูชำนาญการ	7.70	121.730	12.519	
ครูชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญ และเชี่ยวชาญพิเศษ	27.50	125.360	10.744	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ร้อยละของ ผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F-test
กลุ่มสาระการเรียนรู้				1.421
คณิตศาสตร์	16.70	85.000	10.996	
วิทยาศาสตร์	25.70	83.000	11.423	
ภาษาไทย	9.30	87.000	10.651	
การทำงานพื้นฐานอาชีพ	12.60	96.00	11.606	
สังคมศึกษา	11.60	99.000	10.095	
ภาษาต่างประเทศ	11.60	100.000	10.143	
สุขศึกษาและพลศึกษา	5.80	96.000	12.741	
ศิลปะ และแนะแนว/ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	6.70	97.000	11.412	
ระดับการศึกษา				0.623
อนุปริญญาและปริญญาตรี	80.50	123.240	11.051	
ปริญญาโทและปริญญาเอก	19.50	124.030	11.405	
รายได้ (บาท/เดือน)				0.292
ต่ำกว่า 10,000	19.30	122.550	10.563	
10,000 – 19,999	30.20	123.440	11.670	
20,000 – 29,999	16.90	123.630	11.442	
30,000 – 39,999	24.40	123.740	11.174	
40,000 ขึ้นไป	9.20	123.620	9.758	
สถานภาพสมรส				0.093
โสด	37.70	123.190	11.306	
สมรส	55.70	123.540	11.130	
หย่าร้าง แยกกันอยู่ และ หม้าย	6.60	123.250	10.059	

หมายเหตุ

* p-value < 0.05

** p-value < 0.01

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของบรรทองยัง (2543) พรพรรณ ดวงปาโคตร (2551) และอาภัสรา ดิยง (2551) แสดงให้เห็นว่าครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อตนเอง ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อตนเองอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวินัยในตนเองพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อ

ผู้รับบริการ ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้อง ดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ และต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา ใจ

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้

ร่วมประกอบวิชาชีพ ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อ

สังคม ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม

ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพสมรส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพร ปุริมาตร (2544) ประเวทย์ สีนพลอย (2548) และนุชรินทร์ สุวรรณชาติ (2550) แต่เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการ ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ วรรณามณี โชติ (2541: บทคัดย่อ) และนุชรินทร์ สุวรรณชาติ (2550) แต่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ นิพนธ์ แสนนางชน (2548) แสดงให้เห็นว่า ถ้าครูมีตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน จะมีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณต่อตนเองของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับมาก โรงเรียนควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ของครูหรืออาจส่งครูเข้าอบรมจากหน่วยงานภายนอกในเรื่องที่ครูสนใจ โดยให้การสนับสนุนเรื่องค่าลงทะเบียนการอบรม หรือควรมีการจัดป้ายประกาศให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ในการสถานที่ที่เห็นได้ชัดเจน เช่น สถานที่ลงเวลาทำงาน เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดความกระตือรือร้นมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในภูมิภาคอื่นๆในประเทศไทย เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาระดับจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในมุมมองอื่นๆ เช่น จรรยาบรรณวิชาชีพของครูในมุมมองของนักเรียนและผู้ปกครอง จรรยาบรรณวิชาชีพของครูในมุมมองของผู้บริหาร เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2541). **แนวคิดการประกันคุณภาพครู**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชัน
- จักรินทร์ ปัจฉิมมะ. (2545). **การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ดิเรก พรสีมาและคณะ. (2541). **การพัฒนาวิชาชีพครู**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2542). **ความเป็นครู**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ก.พลพิมพ์.
- นัญจรงค์ เฉลิมพงษ์. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพนธ์ แสนนางชน. (2548). **การปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นุชรินทร์ สุวรรณชาติ. (2550). **การศึกษาจรรยาบรรณของข้าราชการครูใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บวร ทองยัง. (2543). **จรรยาบรรณของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี โดยการรับรู้ของเพื่อนครูและกรรมการโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเวทย์ สนั่นพลอย. (2548). **จรรยาบรรณของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พรพรรณ ดวงปาโคตร. (2551). **การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสังกัดศึกษาที่สอนระดับ ช่วงชั้นที่ 3 ถึง 4 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาวิณีย์ เจริญยิ่ง. (2544). **ครูของแผ่นดิน**. วิทยากร 9. (ธันวาคม): 18.
- วรรณมา มณีโชติ. (2541). **พฤติกรรมตามจรรยาบรรณครูของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- วัชรพร ปริมาตร. (2544). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิชัย มาจันทร์. (2544). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณครูของครูผู้สอนในทรณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สารสนเทศทางการศึกษา. (2553). ข้อมูลจำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2552. [online]. Available: <http://www.moe.go.th/moe/th/home/home.php>.
- สุรศักดิ์ ละลิ้ว. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารและครูสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อาภัสรา ดียิ่ง. (2551). การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยเขตกรุงเทพมหานครวันออก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.